

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 658
Tarih: 28-08-2014

51422

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Ömer ÇELİK* tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzük'ün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Adil ZOZANİ
Hakkâri Milletvekili

Van'ın Başkale ilçesine bağlı Albayrak (Dêr) Köyü'nde bulunan, 13. Yüzyılın sonları, 14. Yüzyılın başlarında Ermeniler tarafından inşa edilen Aziz Bartholomeus Manastırı, özellikle Kürt coğrafyasında yaşanan yoğun çatışma sürecindeki diğer tarihsel yapılar gibi, koruma altına alınmanın aksine, 90'lı yıllarda devletin şiddet yüzünün temsili olan Özel Hareket Timleri tarafından bir üs olarak kullanılmış ve tahrip edilmiştir.

Manastırın hemen yakınında inşa edilen Albayrak Karakolu ile birlikte, tarihi yapı 2013 yılına kadar bu askeri alanın içinde askerlerin tahribatına maruz kalmıştır. Albayrak Karakolu'nun Ocak 2013 tarihinde, yeni inşa edilen kalekola taşınmasından sonra, yıllarca askerler tarafından tahrip edilen Ermeniler'e ait bu tarihi manastır, doğasında çürümeye bırakılmıştır.

Aziz Bartholomeus'un mezarı üzerine inşa edilen Manastır'ın, Bakanlığınızın internet sitesinde, en son 1633-1655 tarihleri arasında Vardapet Kirakos'un piskoposluğu zamanında kapsamlı bir onarım gördüğü belirtilmektedir. O tarihten bu yana Manastır, Türkiye'deki birçok tarihi, kültürel yapıların kaderini yaşamış; koruma altına alınmamış, üzerinde restorasyon yapılmamış ve hem insan, hem doğanın tahribine bırakılmıştır.

Bu bağlamda;

1. Aziz Bartholomeus Manastırı, koruması gereken tarihi yapılardan biri olup Bakanlığınızın sorumluluğu altında değil midir?

2. Öyleyse; geçmişte askeri alanın içerisinde yer alması nedeniyle koruma altına alınmayan Manastır'ın, karakolun boşaltılmasının üzerinden 2 yıl geçmesine rağmen hala restore edilmemesinin gerekçesi nedir?
3. Tarihi Manastır'ın askeri alanın içerisinde yer alması ve 90'lı yılların çatışma sürecinde Özel Hareket Timleri tarafından üs olarak kullanıldığı düşünüldüğünde, o süreçte Manastır'a verilen tahribata ilişkin Bakanlığınızın spesifik olarak bilgisi var mıdır?
4. 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında, tarihi yapılara zarar verilere ilişkin hukuki bir yaptırım uygulanmakta mıdır? Aziz Bartholomeus Manastırı gibi, geçmişten bugüne tarihi yapı ve kültürel zenginliklere zarar veren kamu kurumları da dâhil olmak üzere kişi, kurum ve kuruluşlar ile ilgili Bakanlığınızın bugüne kadar nasıl bir soruşturma yürütmüş ve bu soruşturma kapsamında nasıl bir netice elde etmiştir?
5. Tarihi yapılan ve kültürel zenginliklerin korunması ve tarihsel miras olarak gelecek kuşaklara aktarılması noktasında, Bakanlığınızın Türkiye genelinde ve özellikle yoğun çatışmalı süreç yaşayan Kürt coğrafyası özelinde bir çalışması var mıdır?